

Politični ogled.

V deželnem zboru štajerskem so nemški liberalci in nacionalci jako poparjeni, ker so slovenski poslanci deželni zbornici obrnili hrbet. Vest jim pravi, da so res mnogo zakrivili. Posebno debelo gledali pa so, ko so prečitali oklice naših poslancev do svojih volilcev. Tega niso mislili, da jih tudi slovenski poslanci tako dobro poznajo. Sedaj so razkrinkani pred celim svetom. Nemški konservativci, zastopniki nemških kmetov, še so ostali v zbornici, vendar se nič kaj lepo ne gledajo z liberalci in nacionalci. Ker nacionalci posl. Vale ni hotel pri otvritveni seji zaklicati cesarju živio, staviti so namerali konservativci interpelacijo zaradi tega. Deželnemu glavarju se je komaj posrečilo jih odvrniti od tega koraka. Vendar je vsa reč prišla na svetlo in sedaj je nemška večina s svojim Valcem osramočena, nemški konservativci pa v deželnem zboru večini jako neljubi tovarishi. Da, v naših deželnih razmerah je mnogokaj gnjilega.

Volilna preosnova. V štajerskem deželnem zboru so nemški konservativci predložili načrt za spremembo dežel. volilnega reda. Predlog se glasi: ustanovitev pete kurije, v kateri volijo delavci in oni, ki ne plačujejo na leto 6 kron davka in nimajo volilne pravice v drugih kurijah, vpeljava tajne in naravnostne volitve, znižanje cenzusa od 10 na 6 kron, izločitev industrijskih krajev iz skupine kmetijskih volilnih okrajev, pomnožitev mandatov za kmetijske okraje in utesnitev vsega veleposestva v prvo kurijo.

Goriški deželni poslanci so letos zopet vstopili v deželni zbor. Vlada sicer ni nič storila, da bi jim pozlatila pot, a v njihovih lastnih vrstah je nastal razkol, in stranka je imela pred stranko strah, da vstopi v deželni zbor ter stori kaj za volilce. Zato sta obe stranki poslali svoje poslane v deželni zbor.

Rusija se giblje in Turčija se trese. Govori se, da so nastale med Rusijo in Turčijo napete razmere. Rusi so mobilizovali velik del svoje vojske in mornarice. 250.000 ruskih vojakov je neki pripravljenih in v Črnem morju čaka povelja mnogoštevilna mornarica.

Med Srbijo in Črnogoro so pretrgane diplomatske zveze. Tega razrušenja je baje deloma kriv tudi avstrijski minister. Sploh je na Balkanu tako nemirno ozračje, da je že celo Avstrija ukrenila v Bosni in Hercegovini nekatere varnostne priprave. V Nišu se je Milan nedavno izjavil pred zbranimi

oficirji: »Vedite, da če bi bil prisiljen zapustiti to zemljo, če bi ruske spletke (?) se pokazale močnejše kakor moje pravo, podpalim pred svojim odhodom ves Balkan ter pripravim tako zmešnjavo, ki bo težko kdaj odstranjena.»

General Joubert, vrhovni poveljnik Burov je 27. t. m. v Pretoriji umrl. Ves Transvaal žaluje radi smrti svojega odličnega rodoljuba in nadarjenega vojskovodje. Rojen je bil l. 1831 v Kaplandiji. Spočetka je bil trgovec. Njegova smrt je za Bure velika izguba. Vendar pa ne bodo vsled tega vdarca ponehali, ampak nadaljevali boj do popolne zmage ali popolnega poraza. Na Joubertovo mesto je stopil general Louis Botha.

Vojska v Južni Afriki. Pri Brandfortu, kakih 40 angleških milj severno od Bloemfonteina, ob železnici, ki vodi v Kroonstadt, se je bila minuli četrtek bitka, ki je trajala tri ure, po drugih virih celo celi popoldan, in v kateri so izgubili Angleži blizu 200 mož. Koliko mož je padlo na burski strani, poročila ne povedo, le Roberts ve poročati, da so bile izgube na obeh straneh izredno velike. Vendar pa ni verjeti njegovega poročila, da so se Buri umaknili iz Brandforta, ker se na drugi strani trdi, da je Burom došla iz Kroonstadta nova pomoč z naročilom, naj vztrajajo na mestu.

Dopisi.

Maribor. (Gledališka predstava.) Dne 1. aprila se je vendar le predstavljal Cvrček. To Vam je bil večer, kakoršnega še nismo doživeli v Narodnem domu! Sijajen uspeh na vsej črti! Strogi presojevalci so pazili na vsako besedo, na vsako kretnjo, da bi jo črno zaznamovali, a zaman bili so prevarjeni, morali so oditi s papirjem brez črnih črt. Igra sama na sebi dobre vsebine, igralci popolnoma uglobljeni v svoje vloge, uprizoritev gladka, brez vsake zavire, uspeh torej ni mogel izostati! Največjo zaslugu na dobro uspelem večeru ima brezdvomno požrtovalni gospod režiser. Njemu torej prvi poklon, največjo zahvalo! In sedaj k igralcem! Cvrčka, glavno ulogo, je igrala Stana. V nespretnih, neokretnih rokah bi postala uloga skrajno smešna, a Stana jo je dovedla s svojim spretnim igranjem do umetniške popolnosti. Kako je ugajala, kazalo je burno ploskanje po vsakem nastopu. Bila je mlado dekle, ljubezniv nagajivček, otrok prirode, nepokvarjen v svojih nazorih in svojem življenju. Težavna uloga starke Srdane je

bila istotako v najspretnostnih rokah. Pretresljiv je bil posebno njen zadnji nastop, kjer neusmiljeno izprašuje vest ošabnemu Bujanu. Z eleganco, v nastopu in toaletah, se je igrala uloga Milunke. Ustvarila nam je z nedosegljivo dovršenostjo ošabno, visokoleteče kmečko dekle. Blaga, dobrosrčna, ljubezniva je bila mati Bujanka. Uloga očeta Bujana je bila v dobrih rokah, zato pa je bil tudi oče Bujan naraven, istinit. Sobin se je pokazal dovršenega, mislečega igralca. Želeli bi ga videti večkrat na odru v primernih ulogah. Borko je igral naravno in prikupljivo ljubeznivega, naivnega Sobinovega brata. Oče Nadej je splošno ugajal. Tudi manjše vloge so se igrane spretno. Sploh je bilo opaziti, da so vsi igralci z veseljem podajali svoje vloge. Občinstvo jim je izkazovalo hvaležnost z navdušenim ploskanjem. Kakor slišimo, se bo igra po Veliki noči ponovila. To je srečna misel! Mi bi dodali samo željo, naj pridejo takrat gostje iz vsakega kotička slovenskega Štajarja, da občudujejo spretnost naših diletantov in se divijo veliki nadarjenosti našega slovenskega naroda.

Iz Celja. (Kako agitujejo katoliški Nemci.) Linški Bismarkovci so tudi hoteli imeti Bismarkovo ulico. Ko se je izvedel ta sklep občinskega zastopa mesta Lince, se je takoj sestavila prošnja na deželni odbor, naj razveljavi ta sklep. To prošnjo je podpisalo čez 900 linških meščanov, med njimi čez 400 volilcev. Z dežele pa je v nekaj dnevih došlo od občin 200 protestov zoper Bismarkovo ulico. Posledica je bila, da je deželni odbor zgornjeavstrijski, ki ima le enega liberalnega člana, razveljavil ta mestni sklep. Ni čuda, da so katoliški Nemci zgornjeavstrijski tako delavni, tako navdušeni za katoliško vero in avstrijsko domovino, saj njihovo politično društvo »Katholischer Volksverein« šteje 38.000 udov. Če se gre za kako versko ali domoljubno zadevo, se vzdigne za pravično, sveto stvar kar cela dežela in nasprotnik je takoj premagan.

Kako malenkostna, slabotna je v primeri z zgornjeavstrijsko naša južnoštajarska slovenska politična organizacija! Zato so tudi vsi naši uspehi taki! »Katholischer Volksverein-a« mesto pri nas zavzema »Slovensko društvo v Mariboru«. Ali to društvo sploh kaj dela? Poprejšnje vodstvo se je grajalo od mnogih strani. Kaj pa sedanje, novo?! Zastonj zasledujemo sledove kakšnega oživilnega delovanja! Ali mislite rodoljubi, ki sedite v vodstvu tega društva, da ob požaru zadošča, če pridejo gasilci na kraj nesreče, kadar je že vse pogorelo?! Resnici na ljubo bodi po-

»Nimam jih pri sebi,« pravi Šimon, »pa pojdem lahko po nje.«

»Stori mi to uslugo! Zdaj je ura deset, in lahko še pridem o pravem času v trg, da plačam dolg.«

Čez četrto ure jo je že mahal Čudak po cesti s pipo v ustih in z zavihanimi hlačami, da mu je držalo hlačnico notranje čevljevo ušesce zgoraj, vnanji del mu je pa visel posevno po škornji. Okoli rame je imel veliko torbo, v kateri je nosil ribe, navadno ščuke v mesto, ki jih je bil na trnek vlovil.

V.

Bližale so se binkošti. Oče in sin sta se jih veselila. Juri pa še vedno ni dobil zvezdic, da bi se z njimi doma ponašal in posebno razveselil svojega očeta. Lagal bi tudi ne bil rad. Domislil si je po dolgem duševnem naporu rešitev iz zadrege. Pojdem v prodajalnico, kjer bom videl izložene »šterne«. Med potom moram skozi dolg gozd; tam se skrijem v grmovju in si prišijem zvezdici na ovrtnik. Vračajoč se, jih zopet porežem, predno dospem v vojašnico.

Na binkoštni ponedeljek so vedeli že vsi farani, da je Čudakov sin Juri poddesetnik. Vse se je čudilo, kako je to mogoče. Umevno je toraj, da so ga izpraševali, kako

je dosegel to zanj tako visoko vojaško dostojanstvo. Na vsa takšna vprašanja si je bil Juri že prej skoval odgovore, predno se je napotil domu. Pritožil se je tudi temu in onemu, koliko je pretrpel začetkoma, ko se je učil jezdit: češ, noge so mu pod konjevimi trebuhom z jermenom zvezali in podili žival v dir. Vsa čreva so se mu obračala in mešala po trebuhu. To je trajalo okoli četrte ure, in po kratkem odmoru se je začela ista reč z nova. Popolnoma utrujen je prijezdil vsakikrat domu v vojašnico. Najrajši bi bil legel k počitku, a tedaj je moral snažiti konja in sebe. Uboga žival mu je bila tako hvaležna, da ga je tu in tam s podkvo tresčila v bedro ali celo v trebuh, da mu je sapa zaprlo.

Dobro se je Juriju godilo doma na dopustu. Vsega je imel dovolj, kar mu je poželetelo telo; rujnega vinca se je na dan svojega odhoda tako nasrkal, da se je sicer mogel stopati, a pozabil je samega veselja na svoje »šterne«. Da ni bil ravno zelo »mirkiš« glave, smo že videli zgoraj, ko smo poročali o njegovih šolskih uspehih. Korajžen je stopil v kasarno, ko ga sreča njegov stotnik. Juri ga je sicer pozdravil, a stotnik je imel ostre oči.

»Hej, Čudak, kje si pa dobil zvezdice? Kdaj smo Te pa imenovali za poddesetnika?«

Juri je naenkrat obledel. Mahoma mu je izginila vsa dobra volja.

Stotnik je zapovedal straži, naj ga takoj odvede v temnico. Če ga do sedaj niso izpustili, še piha kašo v ječi.

Pripomnim še naj, da se je Matiji stroj ponesrečil. Napravil je le veliko kolo, ki pa se ni hotelo samo sukati. S cesarjevo podporo tudi ni bilo nič.

Smešničar.

Zanesljivo znamenje. Boštjan: »Kako te vzprejme žena, kadar prideš pozno v noč iz krčme domov?

Luka: »To spoznam že v kuhinji, skozi katero hodim v sobo!«

Boštjan: »Po čem?«

Luka: »Po metli! Če je v kuhinji, tedaj je dobro!«

Boštjan: »In če je ni?«

Luka: »No, če je ni, tedaj jo ima žena pri sebi, in potem — —!«

* * *

Pijače sit. Mož pride pijan domov. Žena se huduje in reče: »Nikoli nisi sit pijače!« — »Večkrat nego ti!« odgovori ji pijanec.